

საერთო სამაგისტრო გამოცდა

სამაგისტრო პროგრამებზე ჩარიცხვის აუცილებელი პირობები. 2009 წლიდან მოყოლებული, საქართველოს ყველა უმაღლესისაგანმანათლებლო დაწესებულების ნებისმიერ სამაგისტრო პროგრამაზე (გარდა საშემსრულებლო სპეციალობებისა) სწავლის გაგრძელების აუცილებელი პირობაა თითოეული მსურველის მიერ სულ მცირე ორი გამოცდის ჩაბარება. ეს გამოცდებია: საერთო სამაგისტრო გამოცდა (სსგ) და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ დანიშნული გამოცდა/გამოცდები (გამოცდა სპეციალობაში, გამოცდა უცხოური ენაში და სხვა). სსგ-ის ჩატარებაზე პასუხისმგებელია შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი, ხოლო დანარჩენ გამოცდებზე - შესაბამისი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება.

სსგ-ის ფუნქციები. სსგ, პირველ რიგში, ამოწმებს აპლიკანტის მიერ მოცემულ პროგრამაზე სწავლის გაგრძელების მინიმალურ შესაძლებლობებს (უზრუნველყოფს მინიმალურ სტანდარტს); გარდა ამისა, სსგ-ზე მიღებული შედეგები შესაძლებელია გათვალისწინებული იყოს მოცემულ სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის პროცესში; და ბოლოს, სსგ-ის შედეგების მიხედვით ხდება სახელმწიფო დაფინანსების (გრანტის) განაწილება.

სსგ-ის ტესტის შემადგენელი ნაწილები, ჩატარების პერიოდი და ხანგრძლივობა.

სსგ-ის ტესტი შედგება ოთხი ნაწილისაგან. ეს ნაწილებია:

- წაკითხულის გააზრება;
- ანალიტიკური წერა;
- ლოგიკური მსჯელობა;
- რაოდენობრივი მსჯელობა.

სსგ, როგორც წესი, ტარდება ივლისის თვეში. გამოცდისთვის, ჩვეულებრივ, გამოყოფილია ორი დღე. პირველ დღეს ჩატარდება გამოცდა წაკითხულის გააზრებასა და ანალიტიკური წერაში, მეორე დღეს კი ლოგიკური მსჯელობასა და რაოდენობრივ მსჯელობაში. გამოცდის ხანგრძლივობა თითოეული ნაწილისათვის 70 -75 წუთია.

სსგ-ის დავალებათა რაოდენობა ტესტის ნაწილების მიხედვით, კომპეტენციის მინიმალური ზღვრები, შეფასების სისტემა და სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის კონკურსში მონაწილეობის გაგრძელების აუცილებელი პირობა. საგამოცდო ტესტის წაკითხულის გააზრების ნაწილში ნავარაუდევია 20-23 დავალების შეთავაზება, ანალიტიკურ წერაში - 2 დავალების, ლოგიკური მსჯელობის ნაწილში - 17-ის, ხოლო რაოდენობრივი მსჯელობის ნაწილში - 20-ის.

კომპეტენციის მინიმალური ზღვარი თითოეულ ნაწილში, გარდა რაოდენობრივი მსჯელობისა, შეადგენს ამ ნაწილისათვის განსაზღვრული მაქსიმალური შეფასების 30%-ს, ხოლო რაოდენობრივ მსჯელობაში - ამ ნაწილისათვის განსაზღვრული მაქსიმალური შეფასების 25%-ს. მოცემულ ნაწილში აპლიკანტის მიერ კომპეტენციის მინიმალური ზღვარი ჩაითვლება გადალახულად, თუ მან დააგროვა ამ ნაწილის შესაბამისი მაქსიმალური შესაძლო ქულის დადგენილ ზღვარზე მეტი.

სსგ-ის ტესტის სამი ნაწილის (წაკითხულის გააზრება, ლოგიკური მსჯელობა, რაოდენობრივი მსჯელობა) თითოეულ დავალებას ახლავს 5 სავარაუდო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი. თითოეული დავალება ფასდება 1, 0, ან -0,2 ქულით. სწორი პასუხის გაცემისათვის იწერება 1 ქულა, თუ არც ერთი პასუხი არ არის მონიშნული, იწერება 0 ქულა, ხოლო არასწორად გაცემული პასუხისათვის აკლდება 0,2 ქულა (ანუ, იწერება -0,2 ქულა). რაც შეეხება ტესტის ანალიტიკური წერის კომპონენტის ორ დავალებას, თითოეული მათგანი სწორდება წინასწარ დადგენილი შეფასების სქემის მიხედვით.

სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის კონკურსში მონაწილეობის გაგრძელებისათვის აუცილებელია სსგ-ის ბარიერის დამლევა, რაც გულისხმობს საგამოცდო ტესტის 4 ნაწილიდან რომელიმე 3-ში მაინც კომპეტენციის მინიმალური ზღვრის გადალახვას. ამასთან, უმაღლეს სასწავლებელს შეუძლია: ა) თვითონ დააწესოს ის 3 ნაწილი, რომელშიც მოითხოვს კომპეტენციის მინიმალური ზღვრის გადალახვას, ბ) მოითხოვოს კომპეტენციის მინიმალური ზღვრის გადალახვა ტესტის ოთხივე ნაწილში, გ) დააწესოს კომპეტენციის უფრო მაღალი მინიმალური ზღვარი ტესტის ერთი, რამდენიმე, ან ყველა ნაწილისათვის.

სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის პრინციპი. ჩარიცხვის პროცესში უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას უფლება აქვს სსგ-ის ბარიერგადალახული აპლიკანტები სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხოს მხოლოდ მის მიერ დანიშნული გამოცდის/გამოცდების შედეგების მიხედვით ან სსგ-ის შედეგებისა და მის მიერ დანიშნული გამოცდის/გამოცდების შედეგების მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ უმაღლესი სასწავლებელი საჭიროდ მიიჩნევს ჩარიცხვის პროცესში სსგ-ის შედეგების გათვალისწინებას, სასწავლებელი სსგ-ს და გამოცდას სპეციალობაში ანიჭებს გარკვეულ კოეფიციენტებს, რომელთა ჯამი 100-ის ტოლი უნდა იყოს. ამასთან, სსგ-სათვის მინიჭებული კოეფიციენტი უნდა იყოს არანაკლებ 35-სა და არაუმეტეს 65-ის ტოლი. სსგ-სათვის მინიჭებული კოეფიციენტი უნდა ნაწილდებოდეს ტესტის ოთხივე ნაწილზე (თითოეული ნაწილისათვის მისანიჭებულ კოეფიციენტს განსაზღვრავს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, მაგრამ ეს კოეფიციენტი თითოეული ნაწილისათვის არანაკლებ 5-ის ტოლი უნდა იყოს). სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის საკონკურსო ქულის დაანგარიშება ხდება შემდეგი პრინციპის მიხედვით: სსგ-ის თითოეული ნაწილისა და უმაღლესი

საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ განსაზღვრული გამოცდის/გამოცდების ნორმირებული ქულები (მიღებული შეფასება გაყოფილი მაქსიმალურ ქულაზე) მრავლდება შესაბამის კოეფიციენტებზე და ჯამდება.

საგრანტო ქულის დაანგარიშების წესი. გრანტისმიღების უფლება აქვთ მხოლოდ იმ კანდიდატებს, რომლებმაც წარმატებით გაიარეს სამაგისტრო პროგრამებზე ჩარიცხვის კონკურსი. მაგისტრანტობის მსურველის საგრანტო ქულა წარმოადგენს მის მიერ ტესტის ოთხივე ნაწილში მიღებულ ნორმირებულ ქულათა ჯამს, გამრავლებულს გარკვეულ, ფიქსირებულ, მთელ დადებით რიცხვზე.

გამოცდაზე გასატანი ტესტების აღწერა ტიპების მიხედვით.

წელს საერთო სამაგისტრო გამოცდაზე, მიმართულებების მიხედვით, შეთავაზებული იქნება სამი სხვადასხვა - **A, B და C - ტიპის ტესტი**. მაგისტრანტობის თითოეულმა მსურველმა ამ სამიდან გამოცდაზე უნდა შეასრულოს მხოლოდ ერთი ტიპის ტესტი.

A, B და C - ტიპის ტესტებიდან თითოეული (როგორც უკვე აღინიშნა ზემოთ) შედგენილი იქნება ოთხი ნაწილისაგან. ეს ნაწილებია: წაკითხულის გააზრება; ანალიტიკური წერა; ლოგიკური მსჯელობა; რაოდენობრივი მსჯელობა. განვიხილოთ ეს ნაწილები ცალ-ცალკე.

წაკითხულის გააზრება. ტესტის ეს ნაწილი სამივე - A, B და C - ტიპის ტესტში ერთი და იგივე იქნება.

ანალიტიკური წერა. გამოცდაზე გავა ანალიტიკური წერის ნაწილის ორი ვარიანტი. პირველი ვარიანტი შედგენილი იქნება ორი კომპონენტისაგან: „თემა მოცემულ საკითხზე“ და „მსჯელობის ანალიზი“, ხოლო მეორე ვარიანტი - შემდეგი ორი კომპონენტისაგან: „გადაწყვეტილების დასაბუთება“ და „მსჯელობის ანალიზი“.

ლოგიკური მსჯელობა. ტესტის ეს ნაწილი სამივე - A, B და C - ტიპის ტესტში ერთი და იგივე იქნება.

რაოდენობრივი მსჯელობა. გამოცდაზე გატანილი იქნება რაოდენობრივი მსჯელობის ნაწილის ორი სხვადასხვა ვარიანტი, რომლებიც განსხვავებული იქნება სირთულის მიხედვით.

ქვემოთ მოყვანილ №1 ცხრილში მოცემულია ზემოთ ნახსენები სამი სხვადასხვა ტიპის ტესტისა და მათი შემადგენელი ნაწილების აღწერა.

შენიშვნა:

ა) „წაკითხულის გააზრების“ სვეტში RC აღნიშნავს ამ ნაწილის იმ ერთადერთ ვარიანტს, რომელიც ერთი და იგივეა სამივე ტიპის ტესტში.

ბ) „ლოგიკური მსჯელობის“ სვეტში LR აღნიშნავს ამ ნაწილის იმ ერთადერთ ვარიანტს, რომელიც ერთი და იგივეა სამივე ტიპის ტესტში.

გ) „ანალიტიკური წერის სვეტში“ AW1 აღნიშნავს ამ ნაწილის იმ ვარიანტს, რომლის შემადგენელი კომპონენტებია „თემა მოცემულ საკითხზე“ და „მსჯელობის ანალიზი“, ხოლო AW2 - ამ ნაწილის იმ ვარიანტს, რომლის შემადგენელი კომპონენტებია „გადაწყვეტილების დასაბუთება“ და „მსჯელობის ანალიზი“.

დ) „რაოდენობრივი მსჯელობის“ სვეტში QR1 აღნიშნავს ამ ნაწილის შედარებით მარტივ ვარიანტს, ხოლო QR2- იმავე ნაწილის შედარებით რთულ ვარიანტს.

ცხრილი №1

ტესტის ტიპი	წაკითხულის გააზრება	ანალიტიკური წერა	ლოგიკური მსჯელობა	რაოდენობრივი მსჯელობა
A	RC	AW1	LR	QR1
B	RC	AW1	LR	QR2
C	RC	AW2	LR	QR1

მაგალითისათვის, B ტიპის ტესტი შედგება: წაკითხულის გააზრებისა და ლოგიკური მსჯელობის იმ ვარიანტებისაგან, რომლებიც ერთი და იგივეა სამივე ტიპის ტესტში; ანალიტიკური წერის იმ ვარიანტისაგან, რომლის შემადგენელი კომპონენტებია „თემა მოცემულ საკითხზე“ და „მსჯელობის ანალიზი“; რაოდენობრივი მსჯელობის შედარებით რთული ვარიანტისაგან.

რეგისტრაციის დროს საგამოცდო ტესტის ტიპის შერჩევა. განაცხადის შევსებისას აპლიკანტმა აუცილებლად უნდა მიუთითოს ტესტის ის ტიპი, რომელიც შეესაბამება აპლიკანტის მიერ არჩეულ სამაგისტრო პროგრამას. საერთო სამაგისტრო გამოცდაზე აპლიკანტს მოუწევს სწორედ მის მიერ შერჩეული ტიპის ტესტის შესრულება.

გამოცდის ფორმატი. სამაგისტრო გამოცდა ჩატარდება ნახევრად ელექტრონული ფორმატით: მაგისტრანტობის კანდიდატი სამაგისტრო გამოცდის მიმდინარეობისას განთავსდება მისთვის განკუთვნილ მერხთან, რომელიც აღჭურვილი იქნება კომპიუტერით, სადაც ჩაწერილ სპეციალურ კომპიუტერულ პროგრამაში განთავსებული იქნება ტესტური დავალებები. აპლიკანტი ტესტური დავალებების შინაარსს გაეცნობა ეკრანზე, ხოლო ტესტურ დავალებებზე სავარაუდო სწორი პასუხების დაფიქსირებას შეძლებს წერილობითი ფორმით, მისთვის გადაცემულ პასუხების ფურცელში.

მიმართულებათაშორისი დარგები. ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს მიმართულებათაშორისი დარგების ან სპეციალობების ქვედარგებზე/სპეციალიზაციებზე, მათი შინაარსის გათვალისწინებით, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ შესაძლებელია დადგინდეს საერთო სამაგისტრო გამოცდის ტესტის რამდენიმე ტიპი. ამრიგად, აღნიშნულ სპეციალობებზე შესაძლებელი იქნება ჩარიცხვა სხვადასხვა (წინასწარ დადგენილი) ტიპის ტესტის ჩაბარების შემთხვევაში, თუმცა, თითოეული აპლიკანტი კვლავ აბარებს მხოლოდ ერთი ტიპის ტესტს.

ამასთან, თუ კონკრეტულ სამაგისტრო პროგრამაზე დადგენილია საერთო სამაგისტრო გამოცდის ტესტის რამდენიმე ტიპი და უმაღლესმა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ სსგ-ს მიანიჭა კოეფიციენტები (იხ. სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის პრინციპი), შესაბამის სამაგისტრო პროგრამაზე ადგილების რაოდენობა განისაზღვრება ტესტის თითოეული ტიპის შესაბამისად ცალ-ცალკე. ასეთ შემთხვევაში, თუ შესაბამის სამაგისტრო პროგრამაზე სსგ-ს ტესტის ტიპის შესაბამისად ადგილები არ შეივსო, მაშინ დარჩენილი ადგილების შევსება ხდება შემდეგი წესით:

ა) თუ პროგრამისათვის განსაზღვრულია სსგ-ს ორი ტიპის ტესტი, ადგილები შეივსება იმ კანდიდატებით, რომლებმაც ჩააბარეს სსგ-ს მეორე ტიპის ტესტი;

ბ) თუ პროგრამისათვის განსაზღვრულია სსგ-ს სამი ტიპის ტესტი, ადგილები შეივსება ამ პროგრამისთვის დადგენილი სსგ-ს ტესტის ტიპებისთვის წინასწარ განსაზღვრული ადგილების პროპორციულად იმ მაგისტრანტობის კანდიდატების მიერ, რომლებმაც ჩააბარეს საერთო სამაგისტრო გამოცდის სხვა ტიპის ტესტი. თუ პროპორციულად ადგილების სრულად გადანაწილება შეუძლებელია, მაშინ გადანაწილების შემდეგ დარჩენილი ადგილები შეივსება უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ დადგენილი პროცედურის შესაბამისად.

საგამოცდო-საიდენტიფიკაციო ბარათები. შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი აღარ უზრუნველყოფს მაგისტრანტობის კანდიდატებისთვის საგამოცდო-საიდენტიფიკაციო ბარათების დაბეჭდვას და გადაცემას. მაგისტრანტობის კანდიდატები რეგისტრაციის ვებგვერდის სპეციალური პროგრამის გამოყენებით, მათ ელექტრონულ ფოსტაზე გაგზავნილი კოდის გამოყენებით, თავად შეძლებენ შესაბამისი საგამოცდო-საიდენტიფიკაციო ბარათების ამობეჭდვას.

ტესტის ტიპის შეცვლა. მაგისტრანტობის კანდიდატს აქვს უფლება საერთო სამაგისტრო გამოცდაზე რეგისტრაციის ვადის დასრულების შემდეგ, შეცვალოს სარეგისტრაციო განაცხადში მითითებული საერთო სამაგისტრო გამოცდის ტესტის ტიპი. ტესტის ტიპის შეცვლა **20 მაისის 18:00 საათამდე** შეეძლება.

საგრანტო კონკურსი.სახელმწიფო გრანტი გაიცემა სსგ-ის შედეგების მიხედვით მხოლოდ აკრედიტებულ სამაგისტრო პროგრამებზე ჩარიცხულთათვის. ამასთან, კონკურსში გამარჯვებული ის აპლიკანტები, რომელთაც სურვილი აქვთ გააგრძელონ სწავლა ისეთ სამაგისტრო პროგრამებზე, სადაც სწავლის ღირებულება არ აღემატება 2250 ლარს, სწავლის ორი წლის მანძილზე ისინი ფინანსდებიან სრულად, ხოლო დანარჩენ შემთხვევებში გამარჯვებულ აპლიკანტებს გრანტის სახით წელიწადში (სწავლის ორი წლის მანძილზე) ეძლევათ 2250 ლარი. დადგენილია 12 საგანმანათლებლო მიმართულება. თითოეული მიმართულებისათვის დადგენილია მთელი თანხის ის ნაწილი, რითაც ეს მიმართულება დაფინანსდება. მთელი თანხის 39,96% თანაბრად გადანაწილდება მიმართულებებზე (თითოეული მიმართულებისათვის ეს შეადგენს 3,33%-ს), ხოლო დარჩენილი 60,04% კი განაწილდება ე.წ. პრიორიტეტების მიხედვით. საერთო ჯამში თითოეული მიმართულებისათვის გამოყოფილი თანხა განისაზღვრება ამ თანხების ჯამით. საგრანტო კონკურსში ერთმანეთს შეეჯიბრებიან მხოლოდ ის აპლიკანტები, რომელთა მიერ არჩეული სამაგისტრო პროგრამები ერთსა და იმავე მიმართულებას მიეკუთვნება, რაც მაქსიმალურად გამორიცხავს იმის საშიშროებას, რომ (ასეთი სისტემის არარსებობის შემთხვევაში) შესაძლოა დაფინანსებულიყო მხოლოდ რამდენიმე სპეციალობა, სპეციალობათა დიდი ნაწილი კი დარჩენილიყო დაფინანსების გარეშე. შევნიშნავთ, რომ ყოველ კონკრეტულ მიმართულებაში მოხვედრილ თითოეულ სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველები აბარებენ ერთსა და იმავე ტიპის ტესტს, თუმცა არსებობს რამდენიმე სხვადასხვა მიმართულება, სადაც ერთი და იმავე ტიპის ტესტი ბარდება.

ქვემოთ მოცემულ №2 ცხრილში წარმოდგენილია სახელმწიფოს მიერ გამოყოფილი მთელი საგრანტო თანხის განაწილება როგორც თანაბარი პრინციპით, ასევე პრიორიტეტების მიხედვით. ამავე ცხრილში ყოველი კონკრეტული მიმართულებისათვის მითითებულია სსგ-ის ტესტის ის ტიპი, რომელსაც აბარებენ მოცემულ მიმართულებაში მოხვედრილ სამაგისტრო პროგრამებზე ჩაბარების მსურველები.

ცხრილი №2

მიმართულება	ტესტის ტიპი	თანხის განაწილება		
		მთელი თანხის 39,96%-ის თანაბრად განაწილება	მთელი თანხის 60,04%-ის განაწილება მიმართულებების მიხედვით	მთელი თანხის პროცენტი
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი (გარდა ფიზიკისა)	A	3,33%	9,07%	12,40%
ჯანდაცვა	A	3,33%	1,17%	4,50%
ჰუმანიტარული	A	3,33%	6,07%	9,40%
ხელოვნება	A	3,33%	0,67%	4,00%
აგრარული	A	3,33%	2,17%	5,50%
განათლება	A	3,33%	6,07%	9,40%
სოციალური მეცნიერებები (გარდა ეკონომიკისა)	A	3,33%	8,57%	11,90%
საინჟინრო (გარდა ინფორმაციული ტექნოლოგიებისა)	B	3,33%	9,57%	12,90%
ინფორმაციული ტექნოლოგიები	B	3,33%	5,87%	9,20%
ბიზნესი და ეკონომიკა	B	3,33%	5,07%	8,40%
მათემატიკა და ფიზიკა	B	3,33%	2,67%	6,00%
სამართალი	C	3,33%	3,07%	6,40%

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი მაგისტრანტობის თითოეულ კანდიდატს უსურვესწარმატებას საერთო სამაგისტრო გამოცდაზე!